

Konstnärernas
Riksorganisation.

Verksamhetsplan 2026

Vi skapar förändring

Konstnärernas Riksorganisation verkar för ett samhälle där bild- och formkonstnärer har konstnärlig frihet, en skälig inkomst och där fri konst betraktas som kritisk infrastruktur för demokrati, kultur och innovation. Konstnärernas Riksorganisation företräder 3 500 yrkesverksamma bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare i Sverige.

Bild- och formkonstnärer skapar mening, gestaltar sammanhang och ger nya perspektiv. De bidrar till demokratisk resiliens, kulturell identitet och samhällets utveckling. Ändå verkar de flesta under ekonomisk osäkerhet, svag förhandlingsposition och bristande strukturellt erkännande.

År 2026 står bild- och formkonstfältet mitt i flera samtidiga skiften: teknologiska, politiska och ekonomiska. AI omformar skapandets villkor. Offentliga resurser pressas. Kulturens oberoende ifrågasätts. Arbetsmarknaden fragmenteras. Samtidigt ökar samhällets behov av kritiskt tänkande, gestaltande kompetens och visuella berättelser.

Konstnärernas Riksorganisation finns för att förändra detta.

**Vi bevakar och driver
utveckling på bild- och
formkonstnärernas
arbetsmarknad**

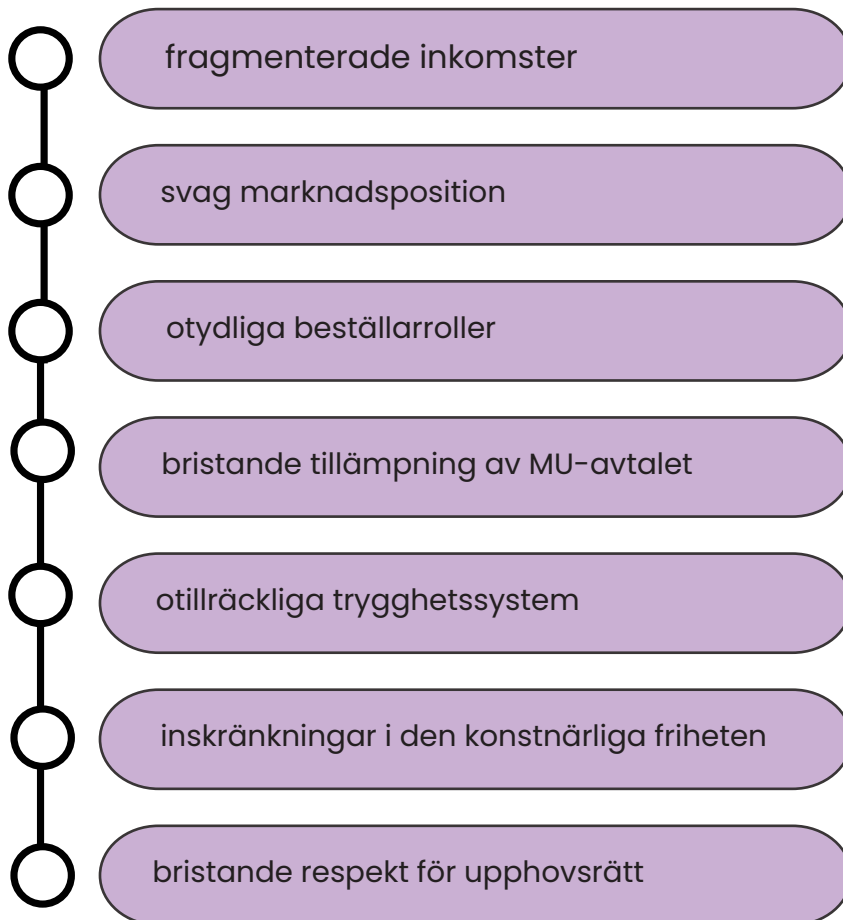
**Vi skräddarsyr kurser
och arrangemang
som stärker bild- och
formkonstnärernas
yrkesverksamhet**

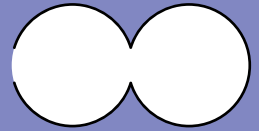
**Vi erbjuder bild- och
formkonstnärer
medlemskap i en
professionell plattform**

Vi bevakar och driver utveckling på bild- och formkonstnärernas arbetsmarknad

Konstnärernas svårigheter på arbetsmarknaden är inte kopplade till problem som kan lösas av den enskilda konstnären. Det är grundläggande strukturella problem som kräver övergripande åtgärder och förståelse för konstnärlig verksamhet för att skapa förändring.

Den enskilda konstnären ställs ensam inför:

Konstnärlig frihet

Den konstnärliga friheten har sin grund i yttrandefriheten och är en förutsättning för skapandet av fri konst. Att värna den konstnärliga friheten blir en allt viktigare fråga att bevaka. Konstnärernas Riksorganisation driver plattformen Artistic Freedom Watch som vänder sig till professionella bild- och formkonstnärer och andra yrkesverksamma inom bild- och formkonstområdet i Sverige.

Under 2026

utvidgar vi plattformen Artistic Freedom Watch med ett nordiskt perspektiv i samarbete med våra nordiska kollegors yrkesorganisationer

ökar vi det nordiska samarbetet för konstnärlig frihet i nätverket FORCE med tre seminarier: Oslo (april 2026), Hanaholmen (november 2026) och Reykjavik (2027)

arrangerar vi ett eget kunskapsseminarium om konstnärlig frihet

Immateriella tillgångar

Upphovsrätt och designskydd är viktiga immateriella tillgångar för bild- och formkonstnärer. Vi arbetar för att de ska respekteras och för att kunskapen om dem ska höjas hos både bild- och formkonstnärer och användare.

AI-utvecklingen riskerar att underminera upphovsrätten, skapa nya maktkoncentrationer och pressa priser ytterligare, men kan också öppna nya arbetsformer, skapa nya licensmodeller och ge tillgång till nya marknader.

Organisationen är medlem i de kollektiva förvaltningsorganisationerna Bildupphovsrätt, Bonus Copyright Access och Copyswede som bevakar och utlöser avtalslicenser på olika områden. Licenserna i Bonus Copyright Access förvaltas av Bildupphovsrätt. Tillsammans med KLYS och andra yrkesorganisationer som representerar upphovspersoner har vi tagit fram gemensamma AI-rekommendationer.

Designskyddet regleras i mönsterskyddslagen och mönsterförordningen. Efter ett omarbetat direktiv i EU pågår nu en utredning om hur formskyddet i Sverige ska moderniseras (Dir. 2025:14). Konstnärernas Riksorganisation har plats som expert i utredningen och säkerställer att formgivarens perspektiv inkluderas i diskussionen.

Under 2026

arbetar vi för AI-licensiering på konstnärernas villkor

utvecklar vi inkluderingen av bild och form i PKE, privatkopieringsersättningen

säkerställer vi, som expert i utredningen Moderniserade regler om formskydd, att den enskilde formgivarens rättigheter respekteras

Våra normgivande avtal och rekommendationer

MU-avtalet

MU-avtalet, avtalet för medverkans- och utställningsersättning, reglerar ersättningar till konstnärer och andra upphovspersoner vid utställningar. Det är bindande för statliga arrangörer men avser att etablera god branschpraxis för samtliga arrangörer.

Rekommendationer för gestaltningsuppdrag

Framtagna tillsammans med en referensgrupp av konstnärer för att stödja både uppdragsgivare och konstnärer i arbetet med att etablera goda villkor i hela processen.

Rekommendationer för formgivningsuppdrag

Konstnärernas Riksorganisation har i dialog med formgivare tagit fram rekommendationer för formgivningsuppdrag som ger stöd och råd till både formgivare och uppdragsgivare.

Arvodesrekommendationer

Konstnärernas Riksorganisations arvodesrekommendationer avser bildkonstnärer, konsthantverkare, formgivare och liknande yrkesgrupper och anger lägsta rekommenderade nivå. Arvodesrekommendationerna är till viss del framtagna i samverkan med KLYS.

Under 2026

uppdaterar vi våra rekommendationer för gestaltningsuppdrag i dialog med en grupp beställare med målet att nå gemensamma principer

inleder vi ett samarbete med Svensk Form med flera för att ta ett helhetsgrepp om området formgivning och design

uppdaterar vi våra rekommendationer för formgivningsuppdrag och arbetar för bättre villkor tillsammans med bland annat Svensk Form

Vi påverkar och opinionsbildar

Vi sammanställer rapporter och tar fram underlag till beslutsfattare och aktörer på marknaden. Vi yttrar oss i ärenden och beslutsförslag från regering och riksdag, regioner, kommuner och myndigheter, uppvaktar politiker, arrangerar utfrågningar och debatter, deltar i kulturpolitiska sammanhang och bedriver ett opinionsbildande arbete i medierna.

Under 2026

är fokus på en kampanj inför riksdagsvalet 2026 med målet att öka kunskapen om våra frågor hos politiker

är målsättningen att öka MU-budgetar över hela landet

är målsättningen att fler kommuner och regioner tillämpar enprocentregeln

Utredningar och remisser

Vi bevakar och agerar kontinuerligt på utredningar och remisser som berör bild- och formkonstnärernas verksamheter på alla politiska nivåer.

Under 2026

är vi experter i två statliga utredningar: Utredningen om utökade möjligheter till frivillig beskattning för mervärdesskatt avseende fastigheter (Fi 2024:02) samt Moderniserade regler för formskydd (Dir. 2025:14)

är vi remissinstans för promemorian Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt

skriver vi yttranden på kulturplaneremisser för Sörmland, Gävleborg, Norrbotten och Västernorrland samt på Stockholms stads kulturprogram

EU:s kulturpolitiska arbete

Många politiska beslut som påverkar bild- och formkonstnärerna kommer först som direktiv från EU, och det är därför viktigt att följa processerna tidigt.

Vi är med i nätverket Culture Action Europe som arbetar med påverkan på kulturpolitiska beslut och informerar om vad som händer.

Under 2026

arbetar vi för att ta en mer aktiv del i det europeiska påverkansarbetet inom våra kärnfrågor

Ansöker vi om att få arrangera IAA Europas General Assembly under hösten

Ingår vi i nätverket Resistance now together för en europeisk lag om konstnärlig frihet (EAFA)

Vi skräddarsyr kurser och arrangemang som stärker bild- och formkonstnärernas yrkesverksamhet

Vi erbjuder utbildningsrelaterade tjänster till bild- och formkonstnärer över hela landet inom bland annat ekonomi, företagande och juridik. Kurser och föreläsningar genomförs digitalt och/eller på olika platser i landet. Utbudet presenteras på vår webbplats, där även material och filmer från föreläsningar finns tillgängliga. Nya kurser tas fram utifrån behov som uttrycks i utvärderingar och direktkontakt.

Vi arrangerar även kurser för arrangörer och uppdragsgivare samt seminarier för en bredare målgrupp inom områden där vi ser behov av kunskapshöjande insatser, till exempel konstnärlig frihet och AI.

Under 2026

- lanserar vi vår egen kursplattform och är inte längre beroende av Youtube eller andra tjänsteleverantörer utan äger själva vår streamingplattform
- erbjuder vi cirka 20 kostnadsfria kurser för alla bild- och formkonstnärer som presenteras löpande på kro.se/kurser
- samarbetar vi med Sverige konstkonsulenter om en MU-kurs för arrangörer
- deltar vi med programpunkter under Craft Days i Göteborg i maj och Stockholm Craft Week i oktober

Vi erbjuder medlemskap i en professionell plattform

Vi arbetar kontinuerligt med att vidareutveckla rådgivningen för varje yrkesområde och med att rekrytera medlemmar inom bildkonst, konsthantverk och formgivning. Varje medlem ska känna att medlemskapet gör skillnad.

Medlemskap i Konstnärernas Riksorganisation ger bland annat:

- juridisk rådgivning
- ekonomisk rådgivning
- skräddarsydda försäkringar
- gratis eller rabatterat inträde på utställningar i Sverige
- IAA-kortet, ett internationellt ID-kort som kan ge motsvarande förmåner utanför Sverige
- gästbostad vid Mosebacke torg i Stockholm
- handledningar, checklistor och avtalsmallar
- Carina Ari-ateljén i Paris med stipendium
- digitalt nyhetsbrev varje månad
- tidskriften Konstnären, fyra nummer per år hem i brevlådan

Under 2026

- erbjuds digitala medlemskort och digitala IAA-kort
- har vi särskilt fokus på att stärka rådgivningen för och medlemsrekryteringen av yrkesgruppen formgivare.
- stärker vi det internationella perspektivet för konstnärernas verksamheter

Vi kommunicerar

Tidskriften Konstnären

Konstnären utges av AB Svensk Konstnärsservice i en upplaga på cirka 10 000 exemplar. Den utkommer fyra gånger per år och skickas till alla medlemmar och prenumeranter. Chefredaktör och ansvarig utgivare är Robert Stasinski och formgivare/AD Markus Edin. Tidskriften finns även på kro.se/konstnaren där hela nummer och utvalda artiklar publiceras.

Konstnären Podd

Konstnären Podd är en samtalspodd med fokus på konst, konstnärer, politik, ekonomi och sociala rättigheter. Aktuella debatter, böcker och andra relevanta ämnen ingår. Podden publiceras på kro.se/konstnaren/podd/ och ges ut med cirka sex avsnitt per år.

Nyhetsbrev

Vårt månatliga nyhetsbrev skickas ut 11 gånger per år till alla medlemmar.

Detta och mycket annat gör vi under år 2026.

